

ПРОБЛЕМА ІНФОРМАЦІЙНОГО ШУМУ В ГРОМАДСЬКОМУ ПРОСТОРИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

В роботі розглянуто питання поширення інформації через різні системи комунікацій та соціальні мережі, включно, з метою створення інформаційного шуму для здійснення пропаганди та формування негативних настроїв у суспільстві. Наведені окремі рекомендації щодо дотримання інформаційної культури в суспільному інформаційному просторі.

Ключові слова: інформаційний шум, пропаганда, соціальні мережі, комунікаційні платформи, війна.

Abstract

The paper examines the issue of information dissemination through various communication systems and social networks, including with the aim of creating informational noise for propaganda and the formation of negative attitudes in society. Separate recommendations are given regarding the observance of information culture in the public information space.

Keywords: information noise, propaganda, social networks, communication platforms, war.

На сьогодні дуже цінним і необхідним ресурсом суспільства є інформація. Широке використання мережі Internet дозволяє будь-кому отримати доступ як до об'єктивної, так і до хибної інформації. Наявність у широкому доступі інформації, що спотворює факти або містить в собі повністю хибну інформацію, створює так званий інформаційний шум. Тому мережа Internet на сьогодні наповнена надмірною кількістю непотрібної, незрозумілої або випадкової інформації, яка перешкоджає ефективному сприйняттю або розумінню корисної інформації. Це може включати шум на комунікаційних каналах, помилки або спотворення в передачі інформації, перевантаження інформацією або надмірну кількість некорисної інформації[1].

Інформаційний шум може виникати у багатьох сферах життя, включаючи масові медіа, соціальні мережі, електронну пошту, рекламу, технології, наукові дослідження тощо. Він може мати негативний вплив на нашу здатність зосередитися, приймати рішення та ефективно взаємодіяти з інформацією[2].

Для боротьби з інформаційним шумом можуть використовуватись стратегії фільтрації інформації, відключення від джерел зайвої інформації, раціональне планування витрати часу на різні види інформації, а також вміння критично оцінювати та аналізувати інформацію, що доходить до нас.

Гострим питанням для України в сучасних умовах є поширення інформації у воєнний час, що може мати декілька особливостей та відмінностей порівняно з нормальними умовами. Основна мета поширення інформації під час війни полягає в передачі стратегічної, тактичної та оперативної інформації між військовими підрозділами та командуванням для досягнення воєнних цілей[3]. Ось кілька основних аспектів поширення військової інформації у воєнний час:

1. У воєнний час безпека інформації є критично важливою. Тому застосовуються спеціальні заходи для захисту передаваної інформації від несанкціонованого доступу або перехоплення ворогом. Використовуються шифрування, кодування та інші криптографічні методи для забезпечення конфіденційності.

2. У воєнний час використовуються спеціальні засоби зв'язку, які забезпечують надійну та швидку передачу інформації. Це можуть бути радіостанції, супутникові системи зв'язку, криптографічні пристрої, оптичні системи передачі даних та інші комунікаційні технології.

3. Важливу роль у воєнний час грає розвідувальна діяльність. Інформація про розташування ворожих військ, їхні дії та наміри передається спеціальними розвідувальними підрозділами і командуванням.

4. Для впливу на супротивника та громадськість у воєнний час використовується інформаційна війна. Це може включати розповсюдження пропагандистської інформації, дезінформацію, маніпуляції, психологічні операції та інші методи впливу на сприйняття та думку людей.

У воєнний час інформаційний простір може бути дезорганізованим та заповненим різноманітними джерелами інформації. Важливо вміти критично оцінювати та перевіряти отриману інформацію, оскільки ворожа сторона може намагатися поширити дезінформацію та спотворену інформацію з метою не тільки заплутати та змішати військове командування, а і посіяти паніку або спровокувати несанкціоновані дії з боку громадського суспільства.

Окремим питанням є поширення інформації у соціальних мережах, що має свої особливості порівняно з традиційними засобами комунікації[4]. Основні аспекти поширення інформації у соцмережах включають:

1. Вірусний ефект: Соціальні мережі можуть сприяти швидкому поширенню інформації завдяки вірусному ефекту. Користувачі можуть швидко репостити або поділитися інформацією зі своїми друзями та підписниками, що дозволяє інформації поширюватися великою кількістю людей відносно невеликими зусиллями.

2. Широке охоплення аудиторії: Соціальні мережі мають велику активну користувацьку базу, що дозволяє інформації досягати широкої аудиторії. Це може бути корисно для поширення повідомлень, новин, реклами та інших типів інформації.

3. Фільтрація та алгоритми: Соціальні мережі використовують алгоритми для відображення контенту користувачам. Ці алгоритми можуть враховувати інтереси та попередні взаємодії користувача, що може впливати на те, яку інформацію вони бачать. Також можуть застосовуватися фільтри та модерація для контролю над небажаним або шкідливим контентом.

4. Розповсюдження недостовірної інформації: У соціальних мережах існує ризик поширення недостовірної або фейкової інформації. Користувачі можуть не перевіряти джерела або достовірність інформації перед її репостом, що може призвести до поширення міфів, чуток та дезінформації.

5. Взаємодія та обговорення: Соціальні мережі надають можливість користувачам взаємодіяти та обговорювати інформацію. Коментарі, реакції, повідомлення та інші форми зворотного зв'язку дозволяють активно обговорювати та реагувати на інформацію.

У зв'язку з цим, важливо бути критичним та обережним при сприйнятті інформації у соціальних мережах та на різних комунікативних платформах і сайтах новин, особливо тоді коли наша держава перебуває у стані війни[5]. Рекомендується перевіряти джерела, переконуватися в достовірності інформації перед її поширенням та активно взаємодіяти з іншими користувачами для отримання різних точок зору. У випадку виявлення відверто провокаційної інформації не підтвердженої як офіційними джерелами, так і відео або іншими матеріалами варто надсилати посилання на такі матеріали на офіційні канали спецслужб, які в свою чергу зможуть вжити відповідних заходів. Крім того, не слід поширювати в соціальних мережах або на інших комунікаційних платформах інформацію, яка може становити цінність для розвідки протилежної сторони конфлікту. Ми всі маємо пам'ятати, що наш супротивник веде війну з Україною на всіх можливих фронтах, і перемога нашої держави у війні в інформаційному просторі залежить, передусім, від відповідальності нашого суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. «Інформаційний шум» у ворожій пропаганді: що це за механізм та як його розпізнати // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://informato.ua/uk/informacijnyj-shum-u-vorozhij-propagandi-shcho-ce-za-mehanizm-ta-yak-yogo-rozpiznati/>
2. Грабар Н. І. Інформаційний шум в процесі комунікації / Н. Грабар // Світ соціальних комунікацій : наук. журн. [за ред. О. М. Холода]. - Т. 7 - К.: КиМУ, ДонНУ, 2012. - С. 22-24.
3. ЗМІ і війна: Особливості поширення інформації та фото під час воєнного стану // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.ppl.org.ua/zmi-i-vijna-osoblivosti-poshirennya-informacij-i-foto-pid-chas-voennogo-stanu.html/>.
4. Інформаційний шум – що треба знати про поведінку в мережі під час війни // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://tyzhden.ua/informatsijnyj-shum-shcho-treba-znati-pro-povedinku-v-merezhi-pid-chas-vijny/>.
5. До відома мовників: яку інформацію про армію і дії ЗСУ заборонено розголошувати в медіа під час воєнного стану // [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.nrada.gov.ua/vidoma-movnykiv-yaku-informatsiyu-pro-armiyu-diyi-zsu-zaboroneno-rozgoloshuvaty-v-media-pid-chas-voennogo-stanu/>.

Поліщук Олександр Васильович, к. т. н., доц., доцент кафедри педагогіки безпеки та безпеки життєдіяльності, Вінницький національний технічний університет, e-mail: polischuk@vntu.edu.ua.

Polishchuk Oleksandr Vasyliovych, Ph.D., Associate Professor, Associate Professor of the Department of Safety Pedagogy and Life Safety, Vinnytsia National Technical University, e-mail: polischuk@vntu.edu.ua.